

ת"פ 37679/01/18 - מדינת ישראל נגד איאד חמד

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 37679-01-18 מדינת ישראל נ' חמד

בפני
בעניין: כבוד השופט ארנון איתן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

איאד חמד

הנאשם

גזר דין

מבוא:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טעון בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של ניסיון להסעת תושב זר השווה שלא כדין, לפי סעיף 12 א (ג)1(1) לחוק הכניסה לישראל בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין התשל"ז 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ועבירה של סיוע להתחזות כאדם אחר במטרה להונות, לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין. סוכם בין הצדדים כי המאשימה תגביל עצמה לחודש מאסר שירוצה על דרך עבודות השירות והסנגור יהיה חופשי בטיעונו.

2. על פי הנטען בכתב האישום ביום 11.5.17 בשעה 19:00 או בסמוך לכך, במחסום חיזמה, נהג הנאשם ברכב מכיוון יהודה ושומרון לכיוון ישראל. באותן הנסיבות הסיע הנאשם ברכב את מוחמד אבו רגילה ת.ז. אאאאאאאא, תושב הרשות הפלסטינית, אשר לא החזיק בידו אישור כניסה לישראל או שהיה כדין (להלן: "התושב הזר").

בנסיבות המתוארות לעיל, עת הגיעו למחסום, אמר הנאשם לתושב הזר להזדהות כאחיו עימאד, או אז התבקשו הנאשם והתושב הזר להציג תעודת זהות. הנאשם הציג את תעודת הזהות שלו, ואילו התושב הזר חזר וטען כי אין לו תעודה, זאת כאשר הנאשם טוען בפני השוטר מספר פעמים כי התושב הזר הינו אחיו בשם עימד ושהוא שכח את התעודה המזהה בביתו.

תסקיר שרות מבחן:

עמוד 1

3. בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר מבחן, אביא מתוכנו בתמצית. הנאשם כבן 47 אב ל-4 ילדים בטווח הגילאים 12-18 עובד כ-4 שנים כטכנאי באמצעות קבלן משנה של חברת "בזק". לפני כן עבד בחברת "בזק" משך 15 שנה.

בתסקיר פירוט אודות הרקע המשפחתי והאישי של הנאשם, במסגרתו צוין, כי הוא נשוי לאישה תושבת שטחים הנדרשת להאריך את אישורי השהייה שלה, על רקע עיסוקה. בנסיבות אלו תיאר הנאשם חשש מהרשעה פלילית שיכול ותמנע את חידוש רישיונה. להתרשמות שרות המבחן, המדובר בבעל משפחה, העובד באופן רציף ואחראי המקיים בדרך כלל אורח חיים נורמטיבי, ומביע שאיפה לקיום אורח חיים תקין ויצרני, והמשך דאגה למשפחתו. לצד זאת, צוין שרות המבחן כי הנאשם הציג פאסאדה חיובית באופן הצגת חייו והוא נמנע משיתוף שרות המבחן בקשייו.

הנאשם נעדר עבר פלילי ובהתייחס לביצוע העבירות צוין כי הוא נטל אחריות מלאה על מעשיו. באשר לנסיבות ביצועה מסר, כי חברו אותו הסיע ברכב, הציג בפניו מידע לא נכון אודות אישור שקיים ברשותו לשהות בשטחי ישראל, ובהגיעם למחסום ובשל תחושת לחץ וחשש מסר לשוטר מידע כוזב. להתרשמות שרות המבחן ביצוע העבירות משקף חוסר שיקול דעת והתנהגות אימפולסיבית מצד הנאשם.

נוכח התרשמות חיובית מהנאשם והתנהלותו במסגרות חייו, נטילת האחריות על העבירות, ובעיקר החשש לפגיעה משמעותית וחמורה במשפחתו, באם לא תחודש אשרת השהייה של אשתו, ממליץ שירות המבחן להימנע מהרשעה, ולהטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף 250 שעות וחתימה על התחייבות להימנע מביצוע העבירות.

תמצית טיעוני הצדדים:

4. המאשימה הפנתה לעובדות כתב האישום המתוקן ולערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם. על פיה הנאשם הוא שהיה פעיל ודומיננטי בביצוע העבירות, לרבות סיועו להתחזותו של התושב הזר במחסום. בהתייחס לתסקיר ביקשה המאשימה שלא לאמץ את המלצותיו להימנע מהרשעה, זאת בהתאם לכללים שהתוו בפסיקת בית המשפט העליון, ולהטיל על הנאשם חודש מאסר שירוצה על דרך עבודות השירות מאסר על תנאי וקנס.

5. ההגנה ציינה כי המדובר בניסיון להסעת שב"ח ובסיוע להתחזות כאשר המדובר באירוע שהתרחש בשטח גבולי הנמצא בין המחסום הישראלי לשטחי הרשות הפלסטינית. ההגנה ביקשה לאמץ את המלצות התסקיר, לרבות ביטול ההרשעה, זאת נוכח השלכה שלילית שיהיה בכך לתהליך לאיחוד משפחות, בו מצויה המשפחה. הוסף, כי לנאשם היכרות ארוכה עם התושב הזר אותו הסיע, ויש בכך כדי לקבוע כי לא נשקף היה מהמעשה סיכון בטחוני או אחר. ההגנה גם הפנתה לפסיקה תומכת ובהתאם ביקשה לאמץ את המלצות התסקיר.

6. הנאשם בסיום הביע חרטה על המעשה וביקש את רחמיו של בית המשפט.

דין:

7. הכלל במשפט הפלילי קובע כי נאשם שהוכחה אשמתו ונקבע כי ביצע עבירה, יורשע בדין ויישא בעונשו. הימנעות מהרשעה, הינה חריג לכלל זה, והשימוש בו נעשה במשורה בהתאם לכללים שנקבעו שהתוו בפסיקת בית המשפט העליון. נפסק, כי ניתן להגיע בגזר דין לתוצאה של אי הרשעה "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לחומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נגד מדינת ישראל (מיום 21.8.85)). בפסק הדין המנחה בעניין זה: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3)337, נקבעו שני תנאים מצטברים, המאפשרים להימנע מהרשעה ביחס לנאשם שנקבע לגביו כי ביצע עבירה. "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..."

8. סבורני, כי על אף המלצה חיובית מטעם שרות המבחן, מקרה זה אינו נמנה על החריגים המצדיקים את ביטול ההרשעה, זאת ממספר טעמים: ראשית, סוג העבירה ונסיבות האירוע עצמו. הערך המוגן בעבירה של הסעה או ניסיון הסעה של תושב זר, הינה שמירה על גבולות המדינה, ועמידה על זכותה של המדינה לקבוע מי הם הרשאים להיכנס לשטחה. בצד עבירה זו עונש מאסר למשך שנתיים. בעניינינו התווספה לכך עבירה נוספת של סיוע להתחזות, הכוללת פעולה משותפת של הנאשם והתושב הזר יחד כדי להכשיל את פעולת השוטר. תחילה בהנחיה מצד הנאשם לתושב הזר להזדהות בשם אחיו, ובהמשך האירוע על ידי השוהה עת טען בפני השוטר כי אין ברשותו תעודת זהות, זאת כאשר הנאשם עצמו מגבה את דברי השוהה, וטוען מספר פעמים בפני השוטר כי התושב הזר הינו אחיו. הנאשם אף נקב בשמו של האח והוסיף בכזב כי התושב הזר שכח את התעודה בביתו. בצדק נטען כי יש באופן פעולה זה כדי להצביע על דומיננטיות מצדו של הנאשם. בכך יש כדי לבסס גם ממד של תכנון מוקדם ותעוזה מצדו. בניגוד לנטען, איני סבור כי מקרה זה מצוי ברף נמוך של חומרה, זאת על אף ההיכרות הנטענת מצד הנאשם עם השוהה הבלתי חוקי. בהיבט זה שונה מקרה זה מאותם מקרים בהם נעשה ניסיון הסעה של בני משפחה, ובעניינינו לא הוברר עד תום המניע לביצוען של העבירות עבור אדם אחר. לכך יש להוסיף את העובדה, כי על אף שצוין כי הנאשם נטל אחריות על ביצוען של העבירות, הרי שטענתו לפיה לא ידע כי לחברו אין אישור שהייה, ואופן פעולותיו כמתואר באישום, חותרים תחת כנות ההודאה והחרטה.

הטעם הנוסף בדחיית הבקשה נעוץ בתנאי שנקבע בפסיקה, לפיו יש להוכיח פגיעה ממשית וקונקרטיה בשיקומו של נאשם, ואין די בהפניה לנזק עתידי אפשרי. (ראו: רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נגד מדינת ישראל (1.1.13), ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נגד מדינת ישראל (13.3.13)). סבורני, כי אין די בטעמים שהובאו על ידי שרות המבחן כדי לנקוט במקרה זה על דרך החריג. אדגיש כי אף בפני לא הונחה תשתית ולו ראשונית לביסוס טענה זו בדבר פגיעה חמורה ומשמעותית בתהליך איחוד המשפחות, או שהרשעה תוביל לדחיית בקשתה של אשתו לחידוש אשרת שהייתה בישראל.

9. בנסיבות אותן ציינתי לעיל, לא אוכל כאמור לקבוע כי זהו אחד מאותם מקרים מיוחדים הראויים להימנות בין היוצאים מן הכלל אשר בהם תימנע ההרשעה.

מתחם העונש ההולם:

10. על הערכים המוגנים אותם הפר הנאשם במעשיו עמדתי לעיל. באשר לענישה הנוהגת הרי שבחינת רמת הענישה הנוהגת בפסיקה מלמדת, כי במקרים דומים, וביחס לעבירת הסעת שוהה בלתי חוקי, בנסיבות דומות נגזרו עונשים שכללו ענישה מוחשית ללא רכיב של מאסר ועד מאסר קצר בפועל, אשר יכול וירוצה על דרך עבודות השירות.

(ראו: עפ"ג (מחוזי ב"ש) 588-10-13 אבו מחארב נ' מדינת ישראל (1.1.14), ת"פ 64060-12-12 מדינת ישראל נגד כרישאת (11.11.13), ת"פ 59838-12-12 מדינת ישראל נגד אלצראיעה (9.12.13), ת"פ 30626-08-13 מדינת ישראל נגד בדיר (10.9.14), ת"פ 23829-01-13).

גזירת העונש המתאים לנאשם:

11. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתייחס בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין). הנאשם כבן 47 אב ל-4 ילדים. הנאשם הודה בבית המשפט בעבירה שיוחסה לו, והוא נעדר עבר פלילי. הבאתי בחשבון גם את חלוקי הזמן מעת ביצוע העבירה (כשנתיים וחצי מעת האירוע), וכן את התרשמותו החיובית של שרות המבחן, לכך כי המדובר באדם המנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי המביע שאיפה לניהול אורח חיים תקין.

12. באיזון בין השיקולים השונים, אני סבור כי ישנו מקום לגזור במקרה זה עונש המצוי בתחתית מתחם הענישה, הכולל צו של"צ, זאת לצד מאסר על תנאי וחתימה על התחייבות.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. של"צ בהיקף 100 שעות על פי התוכנית שגיבש שרות המבחן. מובהר לנאשם כי ככל שלא ישתף פעולה עם שרות המבחן ולא יבצע את הצו ניתן יהיה להפקיעו ולשוב ולגזור דינו מחדש.

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי שלא תעבור במשך שנתיים מהיום על כל עבירה על חוק הכניסה לישראל.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 5000 ₪ להימנע מביצוע העבירה בה הורשעה, זאת למשך 3 שנים. לא תיחתם ההתחייבות יאסר הנאשם למשך 15 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ז' כסלו תש"פ, 05 דצמבר 2019, בנוכחות המאשימה, הנאשם ובא כוחו.